

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ПРАКТИКУМ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра
за освітніми програмами «Економіка і бізнес»,
«Економічна аналітика», «Міжнародна економіка»
спеціальності 051 «Економіка»

Укладач: Б. В. Дергалюк

Електронне мережеве навчальне видання

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2025

УДК 330.1(075)

ДЗ6

Укладач: *Дергалюк Богдан Володимирович, д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва ФММ*

Відповідальний редактор: *Тульчинська С.О., д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва ФММ*

Рецензент: *Охріменко О. О., д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки ФММ*

*Гриф надано Методичною радою КПП ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 5 від 06.03.2025 р.)
за поданням Вченої ради Факультету менеджменту та маркетингу
(протокол № 7 від 30.01.2025 р.)*

Дергалюк Б.В.

ДЗ6 Економічна теорія [Електронний ресурс] : практикум : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійних програм «Економіка і бізнес», «Економічна аналітика», «Міжнародна економіка» / Б. В. Дергалюк. КПП ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл). Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 68 с.

За редакцією укладача

Навчальний посібник «Економічна теорія: практикум» призначений для підготовки фахівців спеціальності 051 «Економіка» освітніх програм «Економіка і бізнес», «Економічна аналітика» та «Міжнародна економіка» освітнього ступеня бакалавр (денної та заочної форми навчання). Навчальний посібник призначений для проведення практичних занять і організації самостійної роботи та підготовлений відповідно до силабусу навчальної дисципліни.

УДК 330.1(075)

Реєстр. № НП 24/25-347. Обсяг 1.82 авт. арк.
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
проспект Берестейський, 37, м. Київ, 03056
<https://kpi.ua>

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5354 від 25.05.2017 р.

© КПП ім. Ігоря Сікорського, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Практичне заняття 1. Предмет економічної теорії. Її становлення та розвиток.....	5
Практичне заняття 2. Процес суспільного виробництва та його результати...	8
Практичне заняття 3. Економічна система та її структура.....	11
Практичне заняття 4. Власність та її роль в економічному розвитку суспільства.....	15
Практичне заняття 5. Поняття ринку, його види та механізм функціонування.....	18
Практичне заняття 6. Гроші і грошові системи.....	21
Практичне заняття 7. Сутність капіталу в економічній науці.....	24
Практичне заняття 8. Підприємство та підприємництво.....	28
Практичне заняття 9. Витрати виробництва та прибуток.....	31
Практичне заняття 10. Праця та доходи населення.....	34
Практичне заняття 11. Поняття управління в економіці.....	38
Практичне заняття 12. Національна економіка та її характеристика.....	41
Практичне заняття 13. Макроекономічний рівень в економіці.....	45
Практичне заняття 14. Економічні цикли та макроекономічна нестабільність.....	48
Практичне заняття 15. Державне регулювання економіки.....	51
Практичне заняття 16. Сутність фінансів в економіці та фінансова політика.....	55
Практичне заняття 17. Міжнародна економіка.....	58
Практичне заняття 18. Глобальні проблеми економічного розвитку.....	61
Теми рефератів.....	65
ЛІТЕРАТУРА.....	67

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Економічна теорія» надає студентам базові знання з питань економічних відносин, які безпосередньо пов'язані з продуктивними силами суспільства і основними напрямками науково-технічного прогресу та динамікою інноваційного розвитку.

Метою дисципліни є формування у студентів економічного мислення, опанування основних економічних законів, методів пізнання економічних явищ та процесів.

Предметом дисципліни є вивчення, яким чином організувати виробництво, розподіл, обмін і споживання, щоб найповніше задовільнити необмежені потреби людей, використовуючи обмежені ресурси.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти визначених **програмних результатів навчання:**

ПРН 2 - Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН 3 - Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН 4 - Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН 7 - Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1
ПРЕДМЕТ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ. ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ ТА
РОЗВИТОК.

1. Завдання для самостійного опрацювання:

Розкрити внесок в розвиток економічної теорії наступних шкіл та течій економічної думки:

1. Меркантилізм;
2. Фізіократія
3. Класична школа політичної економії;
4. Марксистська політична економія;
5. Маржиналізм;
6. Інституціоналізм;
7. Кейнсіанство.

2. Виконання тестового завдання:

1. Який з етапів не відноситься до процесу суспільного відтворення:

- А. Виробництво;
- Б. Зберігання;
- В. Споживання;
- Г. Розподіл.

2. Яка з функцій економічної теорії спрямована на формування у суспільстві економічної культури, логіки, основних понять про економіку:

- А. Освітньо-виховна;
- Б. Ідеологічна;
- В. Методологічна;
- Г. Критична.

3. Який з методів пізнання в економічній теорії ґрунтується на фактах реальної дійсності і власному досвіді дослідника:

- А. Аналіз;
- Б. Синтез;
- В. Емпіричний;
- Г. Економічне моделювання.

4. Який з методів пізнання в економічній теорії полягає у штучному відтворенні економічних явищ або процесів з метою вивчення їх у найсприятливіших умовах та подальшому практичному змінюванні:

- А. Економічне моделювання;
- Б. Якісний і кількісний аналіз;
- В. Наукової абстракції;
- Г. Економічний експеримент.

5. Вищим ступенем пізнання економічних явищ, що дозволяє повною мірою розкрити суть економічного явища є:

- А. Економічний закон;
- Б. Економічна категорія;
- В. Економічне поняття;
- Г. Економічна гіпотеза.

6. Найбільш загальним поняттям, що теоретично відображають реально існуючі виробничі відносини людей є:

- А. Економічний закон;
- Б. Економічна категорія;
- В. Економічне поняття;
- Г. Економічна гіпотеза.

7. Який напрямок економічної науки розглядав державу як головний регулятор економіки, наголошуючи на важливості накопичення золота і срібла в країні:

- А. Класична школа політичної економії;
- Б. Фізіократія;
- В. Меркантилізм;
- Г. Кейнсіанство.

8. Що є основною характеристикою класичної школи політичної економії:

- А. Визначення цінності через корисність;
- Б. Вивчення ролі держави в економіці;
- В. Роль земельного господарства як єдиного джерела багатства;
- Г. Аналіз природних законів економіки та вільного ринку.

9. Напрямок економічної теорії, представники якого розкрили принцип знижувальної граничної корисності:

- А. Інституціоналізм;
- Б. Маржиналізм;
- В. Кейнсіанство;
- Г. Фізіократія.

10. Напрямок економічної теорії, який взяв в основу аналізу не лише економічні проблеми, але й пов'язав їх з проблемами соціальними, політичними, правовими тощо:

- А. Кейнсіанство;
- Б. Меркантилізм;
- В. Інституціоналізм;
- Г. Маржиналізм.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.

2. А. Сміт. Дослідження про природу і причини багатства народів / пер. з англ. О. Васильєв, М. Межевікіна, А. Малівський. – К. : Наш формат, 2018. – 736 с.
3. Ф. Ліст. Національна система політичної економії / пер. з нім. Михайло Гавриш. – К. : Наш Формат, 2021. – 368 с.
4. Л. Ерхард. Добробут для всіх / пер. з нім. В. Сеника, А. Лапчак. – Київ : ТОВ «Велл Букс»; Інститут вільної економіки, 2023. – 368 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

ПРОЦЕС СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ЙОГО РЕЗУЛЬТАТ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Сутність виробничої інфраструктури;
2. Сутність соціальної інфраструктури;
3. Революційні етапи технологічного способу виробництва:
 - 3.1. Неолітична (аграрна) революція;
 - 3.2. Промислова (індустріальна) революція;
 - 3.3. Друга промислова (технологічна) революція;
 - 3.4. Третя промислова (цифрова) революція;
 - 3.5. Четверта промислова революція (Industry 4.0).

2. Виконання тестового завдання:

1. Внутрішній мотив людини, що спонукає її до економічної діяльності:
 - А. Страх;
 - Б. Бажання;
 - В. Потреба;
 - Г. Примус.

2. У результаті якого етапу процесу суспільного відтворення кожен учасник виробництва отримує свою частку у виробленому продукті:

- А. Виробництво;
- Б. Розподіл;
- В. Обмін;
- Г. Споживання.

3. Використання засобів виробництва і робочої сили працівника для виготовлення суспільно необхідного продукту:

- А. Виробниче споживання;
- Б. Обмін;
- В. Особисте споживання;
- Г. Розподіл.

4. Комплекс галузей, які обслуговують основне виробництво і забезпечують його ефективну діяльність називається:

- А. Основне виробництво;
- Б. Ринкова інфраструктура;
- В. Соціальна інфраструктура;
- Г. Виробнича інфраструктура.

5. Комплекс галузей, які забезпечують розвиток людини, надають їй нематеріальні блага, необхідні для забезпечення охорони здоров'я, освіти, культурних потреб тощо:

- А. Основне виробництво;
- Б. Ринкова інфраструктура;
- В. Соціальна інфраструктура;
- Г. Виробнича інфраструктура.

6. Тип суспільного відтворення, за якого відновлення виробництва у кожному наступному циклі відбувається у зростаючому масштабі щодо кількості та якості виготовленого продукту:

- А. Розширене;
- Б. Звужене;
- В. Просте;
- Г. Прискорене.

7. Тип суспільного відтворення за якого збільшення обсягів виробництва відбувається за рахунок зростання продуктивності праці, раціональнішого використання факторів виробництва на основі НТП:

- А. Екстенсивний;
- Б. Інтенсивний;
- В. Продуктивний;
- Г. Ефективний.

8. Фактори виробництва включають:

- А. Технології, маркетинг, продажі;
- Б. Землю, працю, капітал, підприємництво;
- В. Продажі, рекламу, обслуговування клієнтів;
- Г. Виробництво, перевезення, зберігання.

9. Міра ефективності та напруженості праці, вимірюється кількістю продукції, виробленої в одиницю часу:

- А. Інтенсивність праці;
- Б. Складність праці;
- В. Продуктивність праці;
- Г. Тривалість праці.

10. Відокремлення та стійке закріплення різних видів діяльності за окремими виробниками та/або групами виробників з наступним узгодженням їх суспільних дій:

- А. Конкуренція;
- Б. Спеціалізація;
- В. Монополізація;
- Г. Суспільний поділ праці.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3 ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1. Завдання для самостійного опрацювання:

Охарактеризуйте наступні національні моделі економіки:

1. Американська модель;
2. Скандинавська модель;
3. Саксонська (німецька) модель;
4. Південнокорейська модель;
5. Японська модель;
6. Модель КНР (китайська);
7. Пострадянські моделі.

2. Виконання тестового завдання:

1. Сукупність усіх видів економічної діяльності людей у процесі їх взаємодії, спрямованої на виробництво, обмін, розподіл, споживання товарів і послуг та регулювання економічної діяльності це:

- А. Галузева структура економіки;
- Б. Суспільний поділ праці;
- В. Ринкова система;
- Г. Економічна система.

2. Який підхід до класифікації економічних систем ґрунтується на теорії переходу від нижчих до вищих форм суспільно-економічних відносин:

- А. Формаційний;
- Б. Цивілізаційний;
- В. В залежності від форм власності та за механізмом регулювання економіки;
- Г. За взаємодією із зовнішнім середовищем.

3. Характерними рисами якої економічної системи виступають: інтенсивний тип відтворення, високий рівень наукоємності виробництва, ресурсозберігаючий тип технічного прогресу:

- А. Доіндустріальна;
- Б. Індустріальна;
- В. Постіндустріальна;
- Г. Аграрна.

4. Економічна система, в якій регулювання економічних процесів здійснюється як ринком, так і державою, без переважання одного з них:

- А. Командно-адміністративна система;
- Б. Ринкова система;
- В. Змішана економіка;
- Г. Перехідна економіка.

5. Економічна система, в якій держава здійснює найменше регулювання економічних процесів, а вільна конкуренція та ринкове саморегулювання досягають найбільшого розповсюдження:

- А. Командно-адміністративна система;
- Б. Ринкова система;
- В. Змішана економіка;
- Г. Перехідна економіка.

6. Система замкнутого відтворення спільноти, яка характеризується мінімальною залежністю від зовнішнього середовища:

- А. Автаркія;
- Б. Відкрита економіка;
- В. Командно-адміністративна економіка;
- Г. Перехідна економіка.

7. Який елемент структури економічної системи відображає співвідношення між групами населення за рівнем доходів (наявність середнього класу, рівень бідності), рівнем освіти тощо:

- А. Соціальна структура;
- Б. Відтворювальна структура;
- В. Функціональна структура;
- Г. Інституціональна структура.

8. Який елемент структури економічної системи відображає сукупність певним чином упорядкованих різнорівневих інститутів, що складають формальні «правила гри» або «норми», що визначають рамкові умови функціонування і розвитку економічних суб'єктів:

- А. Регіональна структура;
- Б. Легальна структура;
- В. Функціональна структура;
- Г. Інституціональна структура.

9. Який елемент структури економічної системи характеризує динамічну взаємодію та залежність окремих сегментних ринків (ресурсного, продуктового, фінансового, фондового тощо) та їх елементів (попит та пропозиція, доходи і видатки тощо):

- А. Функціональна структура;
- Б. Структура конкуренції;
- В. Відтворювальна структура;
- Г. Технологічна структура.

10. Яку модель національної економіки можна охарактеризувати як ліберальна ринкову модель, яка будується на системі сприяння усякому заохочуванню підприємницької активності, збагаченню найбільш активної частини населення:

- А. Скандинавська модель;
- Б. Японська модель;
- В. Німецька модель;
- Г. Американська модель.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4
ВЛАСНІСТЬ ТА ЇЇ РОЛЬ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Загальні положення про право власності;
2. Набуття права власності;
3. Припинення права власності;
4. Захист права власності;
5. Право спільної власності;
6. Речові права на чуже майно;
7. Процес приватизації в Україні.

2. Виконання тестового завдання:

1. Сукупність відносин між суб'єктами господарювання з приводу привласнення засобів виробництва та його результатів це:
А. Користування;
Б. Власність;
В. Володіння;
Г. Розпорядження.
2. Яка з правочинностей не відноситься до тріади власності:
А. Право володіння;
Б. Право користування;
В. Право відмови;
Г. Право розпорядження.

3. Можливість власника вилучати з речі її корисні властивості відповідно до її призначення, одержувати плоди і доходи, з метою задоволення різноманітних потреб:

- А. Право володіння;
- Б. Право користування;
- В. Право відмови;
- Г. Право розпорядження.

4. Які з відносин не входять в систему відносин власності:

- А. Відносини з приводу реєстрації права власності;
- Б. Відносини з приводу привласнення об'єктів власності;
- В. Відносини з приводу економічних форм реалізації об'єктів власності (тобто одержання від них доходу);
- Г. Відносини з приводу господарського використання об'єктів власності.

5. Який з підходів визначає класифікацію економічних форм власності, а також її види і типи:

- А. Вертикально-історичний підхід;
- Б. Економічний підхід;
- В. Горизонтально-структурний підхід;
- Г. Історичний підхід.

6. Якій з історичних форм власності характерні однакові права усіх членів суспільної групи на панівний об'єкт власності – землю, а також на засоби праці й результати виробництва:

- А. Первіснообщинна;
- Б. Рабовласницька;
- В. Феодальна;
- Г. Капіталістична.

7. Яка з історичних форм власності характеризується зосередженням прав власності підприємця на засоби та результати праці і відсутністю власності на найманого робітника, який має особисту свободу.

- А. Первіснообщинна;
- Б. Рабовласницька;
- В. Феодальна;
- Г. Капіталістична.

8. Яка форма власності характеризується тим, що фізична особа в підприємницькій діяльності одночасно використовує власні засоби виробництва і свою робочу силу:

- А. Кооперативна;
- Б. З найманою працею;
- В. Індивідуально-трудова;
- Г. Корпоративна.

9. Яка з форм власності не належить до колективної:

- А. Кооперативна власність;
- Б. Власність трудового колективу;
- В. Власність громадських і релігійних об'єднань;
- Г. Корпоративна власність.

10. Тип власності, коли виключне право на володіння, користування і розпорядження об'єктом власності та отримання доходу належить фізичній чи юридичній особі:

- А. Державна;
- Б. Приватна;
- В. Кооперативна;
- Г. Комунальна.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.
4. Цивільний кодекс України / Верховна Рада України, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

ПОНЯТТЯ РИНКУ, ЙОГО ВИДИ ТА МЕХАНІЗМ

ФУНКЦІОНУВАННЯ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

Охарактеризуйте наступні види монопольних об'єднань:

1. Картель;
2. Трест;
3. Синдикат;
4. Концерн;
5. Холдинг.

2. Виконання тестового завдання:

1. Яка риса не характерна натуральному господарству:
 - А. Замкнутість і універсальність праці кожного члена господарської системи;

- Б. Ключове значення для розвитку товарного виробництва має економічна відокремленість товаровиробників;
- В. Виробництво і споживання не опосередковані необхідністю обміну продуктами праці і тому відсутні протиріччя між ними;
- Г. Економічний суверенітет виробника не обмежений ринковими чи адміністративними механізмами.

2. Яка риса не характерна товарному господарству:

- А. Ключове значення для розвитку виробництва має економічна відокремленість виробників;
- Б. Економічні зв'язки виробників та споживачів здійснюються через ринок;
- В. Виробництво орієнтоване на задоволення внутрішніх потреб господарської системи;
- Г. Розвиток суспільного поділу праці є основою економічних відносин.

3. Функція ринку, пов'язана з доведенням товару від виробника до споживача з метою задоволення їхніх потреб:

- А. Стимулююча;
- Б. Посередницька;
- В. Інтеграційна;
- Г. Інформаційна.

4. Функція ринку, яка полягає у встановленні ринком необхідних відтворювальних пропорцій в економіці через механізм попиту і пропозиції:

- А. Санаційна;
- Б. Посередницька;
- В. Стимулююча;
- Г. Регулююча.

5. Запит фактичного або потенційного покупця, споживача на придбання товару за наявних у нього коштів, що призначені для цієї покупки це:

- А. Попит;
- Б. Потреба;
- В. Пропозиція;
- Г. Бажання.

6. Який з перерахованих факторів, які впливають на попит є ціновим:

- А. Ціни на товари-субститути;
- Б. Розміри ринку;
- В. Кількість споживачів;
- Г. Інфляційні очікування.

7. Показник, що виражає коливання сукупного попиту, викликані пониженням цін на товари і послуги:

- А. Величина попиту;
- Б. Еластичність попиту;
- В. Купівельна спроможність;
- Г. Еластичність пропозиції.

8. Система установ і організацій, які забезпечують просування товарів та послуг на ринку, утворюючи організаційно-економічні умови функціонування ринку:

- А. Кон'юнктура ринку;
- Б. Органи державної влади;
- В. Некомерційні організації;
- Г. Інфраструктура ринку.

9. Яка з ознак характерна ринку монополістичної конкуренції:

- А. Продукція, що пропонується на ринку, хоча і належить до однієї товарної групи, досить диференційовані;
- Б. Товар, який виробляється, не має близького замінника;
- В. Товар, що пропонується, є стандартним;

Г. Продукт може бути як стандартним так і диференційованим.

10. Яка з ознак характерна ринку досконалої конкуренції:

- А. Обмежена можливість впливати на ціну;
- Б. Продавець сам встановлює ціну на свій товар;
- В. Відсутність нецінової конкуренції;
- Г. Продавець може проводити самостійну цінову політику.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6 ГРОШІ І ГРОШОВІ СИСТЕМИ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Історія грошей;
2. Становлення грошових систем;
3. Теорії походження грошей;
4. Грошова система України;
5. Сутність криптовалют.

2. Виконання тестового завдання:

1. Яка з функцій грошей полягає у тому, що гроші можуть бути засобом збереження вартості, представником абстрактної форми багатства:

- А. Міра вартості;
- Б. Засіб обігу;
- В. Засіб нагромадження;
- Г. Засіб платежу.

2. Яка з функцій грошей полягає у тому, що гроші обслуговують погашення різноманітних боргових зобов'язань між суб'єктами економічних відносин:

- А. Міра вартості;
- Б. Світові гроші;
- В. Засіб нагромадження;
- Г. Засіб платежу.

3. Гроші, які не мають власної вартості, або вона значно нижча за номінал називаються:

- А. Неповноцінні гроші;
- Б. Повноцінні гроші;
- В. Товарні гроші;
- Г. Металеві гроші.

4. Права вимоги до фізичних або юридичних осіб, спеціальним чином оформлений борг, зазвичай у формі переданого цінного паперу, які можна використовувати для покупки товарів (послуг) або оплати власних боргів це:

- А. Кредитні гроші;
- Б. Паперові гроші;
- В. Металеві гроші;
- Г. Неповноцінні гроші.

5. Специфічний показник грошової маси, що характеризує певний набір її елементів залежно від їх ліквідності:

- А. Грошова маса;
- Б. Грошова система;
- В. Грошовий агрегат;
- Г. Грошовий обіг.

6. Найбільш ліквідним грошовим агрегатом є:

- А. M0;
- Б. M1;
- В. M2;
- Г. M3.

7. До якого агрегату відносяться випущені кредитними організаціями депозитні та ощадні сертифікати, боргові папери, облігації, векселі тощо:

- А. M0;
- Б. M1;
- В. M2;
- Г. M3.

8. Встановлений державою грошовий знак, який служить для вимірювання цін товарів і послуг це:

- А. Масштаб цін;
- Б. Грошова одиниця;
- В. Валютний курс;
- Г. Форма грошей.

9. Співвідношення між грошовими одиницями різних країн, яке використовується для обміну валют під час здійснення валютних та інших економічних операцій це:

- А. Масштаб цін;

- Б. Грошова одиниця;
- В. Валютний курс;
- Г. Форма грошей.

10. Орган державної влади, який реалізує грошову-кредитну політику в Україні:

- А. Президент України;
- Б. Кабінет міністрів України;
- В. Міністерство фінансів України;
- Г. Національний банк України.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.
4. Гроші і кредит : підручник / В. Ю. Світлична ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 191 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

СУТНІСТЬ КАПІТАЛУ В ЕКОНОМІЧНІЙ НАУЦІ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Історія становлення капіталізму;

2. Теоретичні підходи до сутності капіталу;
3. Розкрити сутність людського капіталу;
4. Класифікація видів капіталу;
5. Розвиток інтелектуального капіталу в Україні.

2. Виконання тестового завдання:

1. За бухгалтерським (фінансовим) підходом капітал визначається як:
 - А. Раніше накопичений запас;
 - Б. Вартість, що приносить додаткову вартість;
 - В. Сума фінансових ресурсів, інвестованих у формування активів підприємства;
 - Г. Система економічних відносин з приводу створення, розподілу і використання цінностей, які здатні приносити дохід.
2. Які види капіталу виокремлюють залежно від статусу власності:
 - А. Власний та позиковий;
 - Б. Приватний та державний;
 - В. Первинний та вторинний;
 - Г. Основний та оборотний.
3. Які види капіталу виокремлюють залежно від етапів виникнення:
 - А. Легальний та «тіньовий»;
 - Б. Приватний та державний;
 - В. Первинний та вторинний;
 - Г. Основний та оборотний.
4. Які види капіталу виокремлюють залежно від особливості використання у виробничому процесі:
 - А. Легальний та «тіньовий»;
 - Б. Приватний та державний;

В. Первинний та вторинний;

Г. Основний та оборотний.

5. Рух самозростаючої вартості, в процесі якого капітал послідовно набуває і позбувається трьох форм — грошової, продуктивної та товарної:

А. Накопичення капіталу;

Б. Кругооборот капіталу;

В. Формування капіталу;

Г. Трансформація капіталу.

6. Якої стадії обороту капіталу не існує:

А. Капітал з продуктивної форми перетворюється на товарний капітал;

Б. Товарний капітал набуває грошової форми;

В. Перетворення грошової форми капіталу в продуктивну форму;

Г. Капітал з товарної форми перетворюється у продуктивну форму.

7. Капітал, який формує ту частину активів підприємства, що беруть участь у багатьох виробничих циклах, частинами переносячи свою вартість на вартість готової продукції називається:

А. Оборотний;

Б. Первинний;

В. Основний;

Г. Вторинний.

8. Капітал, який визначає ту його частину, що авансується в предмети праці, використовується тільки в одному виробничому циклі і повертається на підприємство за один оборот називається:

А. Оборотний;

Б. Первинний;

В. Основний;

Г. Вторинний.

9. Можливості, створені інтелектуальними ресурсами різних рівнів, щодо реалізації певної мети це:

- А. Інтелектуальні ресурси;
- Б. Інтелектуальний потенціал;
- В. Інтелектуальний капітал;
- Г. Людський капітал.

10. Результати інтелектуальної, розумової, духовної та творчої діяльності це:

- А. Інтелектуальна праця;
- Б. Інтелектуальний продукт;
- В. Інтелектуальний капітал;
- Г. Інтелектуальний ресурс.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

ПІДПРИЄМСТВО ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Особливості функціонування державних підприємств;
2. Особливості функціонування комунальних підприємств;
3. Особливості діяльності об'єднань підприємств;
4. Порядок заснування та особливості діяльності товариства з обмеженою відповідальністю;
5. Порядок заснування та особливості діяльності акціонерного товариства.

2. Виконання тестового завдання:

1. Що із переліченого не відноситься до принципів, на яких здійснюється підприємницька діяльність:
 - А. Вільного вибору підприємцем видів підприємницької діяльності;
 - Б. Самостійного формування підприємцем програми діяльності;
 - В. Відсутності державного регулювання діяльності;
 - Г. Вільного найму підприємцем працівників.
2. Підприємство, в статутному капіталі іноземна інвестиція становить сто відсотків це:
 - А. Іноземне підприємство;
 - Б. Підприємство з іноземними інвестиціями;
 - В. Унітарне підприємство;
 - Г. Змішане підприємство.
3. Підприємство, яке створюється одним засновником, який виділяє необхідне для того майно, формує відповідно до закону статутний капітал, не поділений на частки:

- А. Корпоративне підприємство;
- Б. Унітарне підприємство;
- В. Змішане підприємство;
- Г. Приватне підприємство;

4. Підприємство, що утворюється, як правило, двома або більше засновниками за їх спільним рішенням (договором), діє на основі об'єднання майна та/або підприємницької чи трудової діяльності засновників (учасників), їх спільного управління справами це:

- А. Корпоративне підприємство;
- Б. Унітарне підприємство;
- В. Змішане підприємство;
- Г. Приватне підприємство;

5. Господарське товариство, що має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном це:

- А. Командитне товариство;
- Б. Повне товариство;
- В. Акціонерне товариство;
- Г. Товариство з обмеженою відповідальністю.

6. Господарське товариство, в якому один або декілька учасників здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть за його зобов'язаннями додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном, на яке може бути звернено стягнення, а інші учасники присутні в діяльності товариства лише своїми вкладами це:

- А. Командитне товариство;
- Б. Повне товариство;
- В. Акціонерне товариство;
- Г. Товариство з додатковою відповідальністю.

7. Господарське товариство всі учасники якого, відповідно до укладеного між ними договору, здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і несуть додаткову солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном:

- А. Командитне товариство;
- Б. Повне товариство;
- В. Акціонерне товариство;
- Г. Товариство з додатковою відповідальністю.

8. Група суб'єктів господарювання - юридичних осіб, пов'язаних між собою відносинами економічної та/або організаційної залежності у формі участі в статутному капіталі та/або управлінні це:

- А. Асоціація;
- Б. Асоційоване підприємство;
- В. Консорціум;
- Г. Холдингова компанія.

9. Договірне об'єднання, створене з метою постійної координації господарської діяльності підприємств, що об'єдналися, шляхом централізації однієї або кількох виробничих та управлінських функцій це:

- А. Холдингова компанія;
- Б. Концерн;
- В. Асоціація;
- Г. Асоційоване підприємство.

10. Статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання, з централізацією функцій це:

- А. Корпорація;
- Б. Консорціум;

В. Холдингова компанія;
Г. Концерн.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.
4. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. – 516 с.: URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/51563>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9 ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА ТА ПРИБУТОК

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Поняття альтернативної вартості (альтернативних витрат);
2. Поняття бухгалтерських витрат;
3. Охарактеризуйте закон спадної віддачі;
4. Методи розрахунку собівартості продукції;
5. Поняття економічного прибутку.

2. Виконання тестового завдання:

1. Витрати на оплату економічних ресурсів, що належать власникам підприємства:

- А. Зовнішні (явні) витрати;
- Б. Прямі витрати;
- В. Непрямі витрати;
- Г. Внутрішні (неявні) витрати.

2. Витрати, що можуть бути безпосередньо пов'язані з визначеною діяльністю чи видом продукції:

- А. Зовнішні (явні) витрати;
- Б. Прямі витрати;
- В. Непрямі витрати;
- Г. Витрати на збут.

3. Спільні виробничі витрати, необхідні для різних задач (процесів), які прямо не розподіляються по них протягом певного періоду часу:

- А. Витрати на збут;
- Б. Адміністративні витрати;
- В. Непрямі витрати;
- Г. Внутрішні (неявні) витрати.

4. Витрати, величина яких не залежить від обсягів виробництва:

- А. Граничні витрати;
- Б. Постійні витрати;
- В. Змінні витрати;
- Г. Сукупні витрати.

5. Величина, на яку слід збільшити витрати, щоб виробити ще одну (додаткову) одиницю продукції:

- А. Граничні витрати;
- Б. Середні витрати;

В. Загальні витрати;

Г. Змінні витрати.

6. Комплексний економічний показник, який об'єднує в собі витрати на спожиті засоби виробництва, витрати на заробітну плату робітників підприємства, а також частину прибутку, призначену для соціального страхування:

А. Загальні витрати;

Б. Граничні витрати;

В. Собівартість продукції;

Г. Загальні середні витрати.

7. Дохід від реалізації товарів (робіт, послуг), розрахований без урахування податків:

А. Монопольний прибуток;

Б. Чистий прибуток;

В. Бухгалтерський прибуток;

Г. Чистий дохід.

8. Загальна виручка за відрахуванням усіх витрат (явних і неявних, включаючи в останні й нормальний прибуток):

А. Економічний прибуток;

Б. Чистий прибуток;

В. Монопольний прибуток;

Г. Бухгалтерський прибуток.

9. Співвідношення прибутку і витрат, виражене у відсотках:

А. Маса прибутку;

Б. Рентабельність;

В. Норма прибутку;

Г. Величина прибутку.

10. Абсолютний розмір прибутку в грошовому вираженні:

- А. Маса прибутку;
- Б. Рентабельність;
- В. Норма прибутку;
- Г. Величина прибутку.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.
4. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. – 516 с.: URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/51563>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10

ПРАЦЯ ТА ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Особливості сучасних видів праці та зайнятості;
2. Мотивація праці;
3. Державне регулювання ринку праці в Україні;
4. Сутність, функції та структура заробітної плати;
5. Показники чисельності та складу населення.

2. Виконання тестового завдання:

1. Який з критеріїв, що відрізняє трудову від нетрудової діяльності, визначає працю тільки як незаборонену діяльність:

- А. Цілеспрямованість діяльності;
- Б. Зв'язок із творенням благ;
- В. Легітимність діяльності;
- Г. Продуктивність діяльності.

2. Наявність якої складової не передбачає процес праці:

- А. Предмети праці;
- Б. Засоби праці;
- В. Трудове законодавство;
- Г. Технологія.

3. Спосіб впливу на предмети праці, порядок використання засобів праці це:

- А. Технологія;
- Б. Доцільна діяльність людини;
- В. Предмети праці;
- Г. Засоби праці.

4. Річ, на яку спрямована праця людини і з якої вона виробляє майбутній продукт:

- А. Предмет праці;
- Б. Засіб праці;
- В. Інструмент праці;
- Г. Технологія праці.

5. Який з компонентів не є складовою гіг-економіки:

- А. Незалежні працівники;

- Б. Клієнт, який потребує специфічних послуг;
- В. Компанії, що поєднують безпосередньо робітника і клієнта;
- Г. Біржа праці.

6. Який з етапів відтворення робочої сили здійснюється закладами освіти, курсами підвищення кваліфікації тощо:

- А. Виробництво (формування робочої сили);
- Б. Розподіл робочої сили;
- В. Обмін робочої сили;
- Г. Споживання (використання) робочої сили.

7. Який з факторів зростання ефективності праці визначається ставленням до праці, психофізіологічним станом працівника, статусом та визнанням, моральним кліматом у колективі тощо:

- А. Техніко-організаційний;
- Б. Соціально-психологічний;
- В. Структурно-організаційний;
- Г. Соціально-економічний.

8. Потенційно можливий обсяг продажу робочої сили протягом певного періоду, що залежить від попиту на неї, рівня ставки заробітної плати, загальної кон'юнктури ринку праці, ділової активності та доходів підприємств:

- А. Кон'юнктура ринку праці;
- Б. Ємність ринку праці;
- В. Обсяги резерву ринку праці;
- Г. Сукупна пропозиція праці.

9. Яка функція ринку праці полягає у встановленні зв'язку між роботодавцями та найманими працівниками, які виходять на ринок для задоволення взаємних інтересів і потреб щодо вигідних умов купівлі-продажу послуг праці:

- А. Стимулююча;
- Б. Інформаційна;
- В. Регулююча (координаційна);
- Г. Посередницька.

10. Яка функція ринку праці спрямована на встановлення рівноваги між попитом і пропозицією праці:

- А. Суспільного поділу праці;
- Б. Оздоровлююча;
- В. Ціноутворююча;
- Г. Стимулююча.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.
4. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. – 516 с.: URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/51563>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11
ПОНЯТТЯ УПРАВЛІННЯ В ЕКОНОМІЦІ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Історія розвитку менеджменту;
2. Планування як загальна функція менеджменту;
3. Організування як загальна функція менеджменту;
4. Контролювання як загальна функція менеджменту;
5. Історія розвитку маркетингу;
6. Сучасні тенденції розвитку маркетингу.

2. Виконання тестового завдання:

1. Управлінський процес, спрямований на задоволення потреб споживачів шляхом створення пропозиції товарів і послуг:
 - А. Організаційний менеджмент;
 - Б. Фінансовий менеджмент;
 - В. Маркетинг;
 - Г. Виробничий менеджмент.

2. Який із законів управління передбачає розподіл управлінської діяльності на засадах застосування конкретних функцій менеджменту і таких категорій, як повноваження, компетентність, відповідальність тощо:
 - А. Закон економії часу в управлінні;
 - Б. Закон спеціалізації управління;
 - В. Закон демократизації управління;
 - Г. Закон інтеграції управління.

3. Який із законів управління Передбачає послідовну та перманентну (постійну) еволюцію всіх управлінських систем організації (виробничої, фінансової, соціальної, інформаційної тощо):

- А. Закон пропорційного розвитку систем управління;
- Б. Закон оптимального поєднання централізації і децентралізації управління;
- В. Закон демократизації управління;
- Г. Закон інтеграції управління.

4. Відповідно до якого принципу управління, будь-яка діяльність в організації повинна спрямовуватися на досягнення конкретних виробничо-господарських цілей та виконання поставлених завдань:

- А. Цілеспрямованості;
- Б. Взаємозалежності;
- В. Системності;
- Г. Ієрархічності.

5. Який з принципів управління передбачає безперервний розвиток організації та утримання загальної рівноваги на кожному етапі цього розвитку:

- А. Урахування потреб та інтересів;
- Б. Активізації;
- В. Системності;
- Г. Динамічної рівноваги.

6. Яка з функцій управління спрямована на те, щоб організація зберігала свою динамічну стійкість, на підтримку й удосконалення стану її впорядкованості, підтримку зв'язків між суб'єктом і об'єктом управління:

- А. Планування;
- Б. Регулювання;
- В. Контролювання;
- Г. Організування.

7. Які методи управління забезпечують прямий вплив суб'єкта управління на керований об'єкт та характеризуються підпорядкуванням волі керованого волі керівника:

- А. Економічні;
- Б. Психологічні;
- В. Соціальні;
- Г. Адміністративні.

8. Яка з концепцій маркетингу передбачає визначення потреб покупців та задоволення їх більш ефективно, ніж конкуренти, з врахуванням інтересів зростання добробуту всіх членів суспільства:

- А. Концепція соціально-етичного маркетингу;
- Б. Концепція маркетингу взаємодії;
- В. Концепція традиційного маркетингу;
- Г. Концепція удосконалення виробництва.

9. Яка з концепцій маркетингу передбачає, що покупці віддадуть перевагу товару через кращу якість, враховуючи споживчі властивості, упаковку тощо:

- А. Концепція удосконалення виробництва;
- Б. Концепція удосконалення товару;
- В. Концепція інтенсифікації;
- Г. Концепція традиційного маркетингу.

10. Яка з функцій маркетингу призначена для формування та реалізації інноваційної складової у товарній політиці підприємства через розробку і підтримку програм створення нових товарів і вдосконалення наявних:

- А. Аналітична;
- Б. Збутова;
- В. Виробнича;
- Г. Управління та контролю.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.
4. Основи менеджменту. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент» освітньо-професійною програмою «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. Т. В. Лазоренко, С. О. Пермінова. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,36 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2021. – 166 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА ЇЇ ХАРАКТЕРИСТИКА

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Структура національної економіки України;
2. Природно-ресурсний потенціал України;
3. Науково-технічний потенціал України;
4. Стратегія національної безпеки України;
5. Забезпечення енергетичної/продовольчої/екологічної безпеки України.

2. Виконання тестового завдання:

1. Який із суб'єктів національної економіки забезпечує суспільними благами:
А. Домогосподарства;
Б. Підприємницький сектор;
В. Державні інституції;
Г. Сектор закордон.

2. Який із суб'єктів національної економіки є особою або групою осіб, поєднаних з метою забезпечення всім необхідним для життя, тобто об'єднаних спільним веденням господарства:
А. Домогосподарства;
Б. Підприємницький сектор;
В. Державні інституції;
Г. Сектор закордон.

3. Що означає не конкурентність суспільного блага:
А. Відсутність конкуренції на ринку цього блага;
Б. Зазначене благо не може конкурувати із схожими;
В. Не спадає його корисність при споживанні іншими людьми;
Г. Держава обмежує конкуренцію;

4. Який із суб'єктів національної економіки формує сукупну пропозицію товарів і послуг на товарному ринку:
А. Домогосподарства;
Б. Підприємницький сектор;
В. Державні інституції;
Г. Сектор закордон.

5. Спроможність галузей господарства країни виробляти товари та послуги для населення і виробництва, у сукупності з досягнутим суспільно-технологічним рівнем розвитку продуктивних сил це:

- А. Природно-ресурсний потенціал;
- Б. Виробничо-технологічний потенціал;
- В. Трудовий та демографічний потенціал;
- Г. Науково-технічний потенціал.

6. Тіла й сили природи, які мають істотне значення для життя і діяльності суспільства, але не беруть безпосередньої участі у виробничій і невиробничій діяльності людей це:

- А. Природні ресурси;
- Б. Кліматичні умови;
- В. Сировинні ресурси;
- Г. Природні умови;

7. Компоненти природи, які залучаються людиною у процес виробництва стають:

- А. Природними ресурсами;
- Б. Кліматичні умови;
- В. Товаром;
- Г. Природними умовами;

8. Політичні, державні, економічні пріоритети, які реалізуються в процесі міжнаціональних відносин і є необхідними для національного самовідтворення, розвитку і входження України до міжнародних політичних, економічних, фінансових, торговельних організацій і союзів це:

- А. Національні інтереси;
- Б. Національний патріотизм;
- В. Національний інтелект;
- Г. Національна самосвідомість.

9. Спосіб мислення, який відображає усвідомлення людиною своїх коренів, збереження історично сформованих національних рис культури, мови, побуту, освіти тощо:

- А. Національна демократія;
- Б. Національна самосвідомість;
- В. Національна гідність;
- Г. Національний інтелект.

10. Політико-ідеологічна система мислення, що базується на принципах побудови правової держави, соціально орієнтованої економічної системи за національними ознаками титульної нації країни та рівних конституційних правах розвитку національних меншин:

- А. Національна демократія;
- Б. Національна самосвідомість;
- В. Національна гідність;
- Г. Національний інтелект.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.
4. Дергалюк Б. В. Капіталізація інтелектуального капіталу як детермінанта структурної модернізації регіональної економіки. Херсон : Вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2019. - 446 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13

МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ РІВЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Сутність макроекономічного аналізу;
2. Поняття сукупного попиту;
3. Поняття сукупної пропозиції;
4. Система національних рахунків України;
5. Основні макроекономічні показники.

2. Виконання тестового завдання:

1. Вплив якого з економічних агентів не враховується у моделі кругообігу закритої економіки:
 - А. Підприємства;
 - Б. Держава;
 - В. Домогосподарства;
 - Г. Ринок ресурсів.

2. Який із чинників, що впливають на сукупний попит відноситься до цінових:
 - А. Зростання загального рівня цін;
 - Б. Вартість кредитних ресурсів;
 - В. Доходи домогосподарств;
 - Г. Доходи резидентів інших країн.

3. Який із цінових чинників сукупного попиту полягає у тому, що зі зростанням цін в економіці купівельна спроможність доходів і фінансових активів домашніх господарств зменшується. Власники доходів та активів відчують себе реально біднішими, тому скорочується попит у частині споживчих витрат, а отже, зменшується сукупний попит:

- А. Ефект процентної ставки;
- Б. Ефект багатства;
- В. Ефект чистого експорту;
- Г. Ефект споживання.

4. Який із принципів системи національних рахунків полягає у тому, що при обчисленні показників результатів національного виробництва враховується вартість кінцевого продукту (кінцева вартість). Вартість проміжного продукту, що споживається в процесі створення кінцевого (проміжного споживання) при цьому не враховується:

- А. Принцип економічного кругообігу;
- Б. Принцип економічної рівноваги;
- В. Принцип продуктивної діяльності;
- Г. Принцип виключення подвійного рахівництва.

5. До якого інституційного сектору відносяться інституційні одиниці, створені окремими групами домашніх господарств для забезпечення їхніх політичних, релігійних і професійних інтересів, а також для надання соціально-культурних послуг:

- А. Сектор «Домашні господарства»;
- Б. Сектор «Нефінансові корпорації»;
- В. Сектор «Некомерційні організації, що обслуговують домашні господарства»;
- Г. Сектор «Фінансові корпорації».

6. Який інтегрований показник економічного розвитку країни, який характеризує результат виробничої діяльності резидентів у межах економічної території країни і вимірюється сукупною вартістю товарів та послуг, виготовлених ними для кінцевого використання:

- А. Валовий внутрішній продукт;
- Б. Валовий регіональний продукт;

- В. Валовий національний продукт;
- Г. Валовий прибуток.

7. Який показник системи національних рахунків вимірюється як різниця між випуском та проміжним споживанням:

- А. Валовий регіональний продукт;
- Б. Валовий внутрішній продукт;
- В. Валова додана вартість;
- Г. Валовий прибуток.

8. Який показник системи національних рахунків відображає первинний дохід, одержаний некорпоративними підприємствами сектору домашніх господарств, у складі якого неможливо відокремити оплату праці від прибутку власника або підприємця:

- А. Змішаний дохід;
- Б. Валовий прибуток;
- В. Чистий дохід;
- Г. Валовий дохід.

9. За яким методом ВВП розраховується як сума витрат всіх економічних агентів, що діють в економіці, або як сума окремих видів кінцевих споживчих витрат всіх товарів і послуг, спожитих економічними суб'єктами:

- А. Виробничий метод (за валовою доданою вартістю);
- Б. Розподільчий метод (за доходами);
- В. Фіскальний метод (за податками);
- Г. Метод кінцевого використання (за витратами);

10. Показник загального обсягу виробництва, який обчислюється в постійних (порівнюваних) цінах, тобто в цінах року, який приймається за базу:

- А. Номінальний ВВП;
- Б. Реальний ВВП;

- В. Валовий прибуток;
- Г. Валова додана вартість.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14

ЕКОНОМІЧНІ ЦИКЛИ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА

НЕСТАБІЛЬНІСТЬ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Індекс людського розвитку;
2. Теорія циклічності;
3. Глобальні економічні кризи в історії людства;
4. Історичний огляд інфляції в Україні.

2. Виконання тестового завдання:

1. Довгострокове зростання обсягів виробництва за рахунок збільшення потенційного ВВП і адекватного зростання сукупного попиту це:
А. Економічний розвиток;

- Б. Економічне зростання;
- В. Сталий розвиток;
- Г. Циклічність розвитку.

2. Який тип розвитку відбувається за рахунок збільшення обсягів факторів виробництва за незмінної ефективності цих факторів:

- А. Екстенсивний розвиток;
- Б. Сталий розвиток;
- В. Інтенсивний розвиток;
- Г. Частковий розвиток.

3. На якій фазі економічного циклу спостерігається ріст ділової активності, що супроводжується зростанням промислового виробництва та інвестицій:

- А. Пік;
- Б. Спад;
- В. Пожвавлення;
- Г. Дно.

4. Які цикли пов'язані з появою наукових відкриттів і винаходів, які здійснюють радикальний переворот у технології виробництва:

- А. Короткі цикли;
- Б. Середні цикли;
- В. Довгі цикли;
- Г. Гіперцикли.

5. До якої категорії населення відносяться особи, що шукають роботу, але не готові приступити до неї найближчим часом:

- А. Економічно активне населення;
- Б. Економічно неактивне (пасивне) населення;
- В. Зайняте населення;
- Г. Безробітні.

6. Безробіття, що пов'язане з добровільною зміною місця роботи:

- А. Фрикційне безробіття;
- Б. Структурне безробіття;
- В. Циклічне безробіття;
- Г. Приховане безробіття.

7. Безробіття, яке з'являється в умовах економічного спаду та скорочується при економічному піднесенні, є наслідком нерівноваги на ринку праці:

- А. Фрикційне безробіття;
- Б. Структурне безробіття;
- В. Циклічне безробіття;
- Г. Приховане безробіття.

8. Безробіття, яке виникає, коли між попитом і пропозицією робочої сили виникає невідповідність за професіями, кваліфікацією, територіальним розташуванням робочої сили тощо:

- А. Фрикційне безробіття;
- Б. Структурне безробіття;
- В. Циклічне безробіття;
- Г. Приховане безробіття.

9. Який вид інфляції змінює обсяг і структуру інвестування, але суттєво не впливає на обсяги і структуру споживання:

- А. Помірна інфляція;
- Б. Повзуча інфляція;
- В. Галопуюча інфляція;
- Г. Гіперінфляція.

10. Яка інфляція відбувається внаслідок раптового (шокового) збільшення витрат на одиницю продукції виробників, що призводить до зменшення сукупної пропозиції:

- А. Інфляція пропозиції;
- Б. Гіперінфляція;
- В. Галопуюча інфляція;
- Г. Інфляція попиту.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 15

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Історія становлення державного регулювання економіки;
2. Суб'єкти державного регулювання економіки в Україні;
3. Поняття механізму державного регулювання економіки.

2. Виконання тестового завдання:

1. Яка із перелічених вимог щодо впливу на господарську діяльність не покладається на державу:

- А. Забезпечення державних та суспільних потреб, пріоритетів в економічному і соціальному розвитку;
- Б. Реалізація свободи підприємництва і конкуренції, захисту від монополізму;
- В. Визначення стратегії діяльності підприємств;
- Г. Дотримання правопорядку як у внутрішній господарській діяльності, так і при здійсненні зовнішньоекономічних зв'язків та іноземного інвестування.

2. Яка з функцій державного регулювання економіки полягає у створенні умов для відтворення і розвитку людського капіталу, функціонування системи соціального забезпечення, освіти, охорони здоров'я:

- А. Гуманітарно-соціальна;
- Б. Стимулююча;
- В. Нормативно-правова;
- Г. Інформаційно-мотиваційна.

3. Яка з функцій державного регулювання економіки полягає у формуванні регуляторів, здатних ефективно впливати на діяльність господарських суб'єктів і спрямовувати економічні процеси у бажаному для суспільства напрямі:

- А. Інформаційно-мотиваційна;
- Б. Координаційна;
- В. Стимулююча;
- Г. Контрольно-наглядова.

4. Які з перелічених органів не відносяться до суб'єктів державного регулювання економіки:

- А. Органи самоорганізації населення;

- Б. Центральні та регіональні законодавчі органи державної влади;
- В. Центральні та регіональні виконавчі органи державної влади;
- Г. Центральні та регіональні судові органи державної влади.

5. Які з перелічених випадків не відносяться до фіаско держави:

- А. Нездатність державних структур повністю передбачати наслідки політичних рішень;
- Б. Недосконалість політичного процесу;
- В. Бюрократизація державного апарату;
- Г. Неможливість забезпечити конкурентне середовище.

6. Який з принципів державного регулювання економіки полягає у забезпеченні дотримання в усіх процесах державного регулювання вимог об'єктивних закономірностей та реальних можливостей розвитку економічних систем:

- А. Випереджальний розвиток;
- Б. Об'єктивність;
- В. Достатність;
- Г. Законність.

7. Які з методів державного регулювання економіки полягають у зверненні держави до гідності, честі й совісті громадян:

- А. Правове регулювання економіки;
- Б. Пропагандистські (морально-етичні) методи;
- В. Адміністративні методи;
- Г. Економічні методи.

8. Який із засобів державного регулювання економіки полягає у встановленні граничного обсягу виробництва чи обігу певних товарів і послуг:

- А. Ліцензування;
- Б. Стандартизація;

В. Сертифікація;

Г. Квотування.

9. Який із напрямків економічної політики держави спрямований на формування раціональної багатоукладної економічної системи шляхом трансформування відносин власності, здійснення роздержавлення економіки, приватизації та націоналізації виробничих фондів тощо:

А. Політика інституційних перетворень;

Б. Структурно-галузева політика;

В. Антимонопольно-конкурентна політика;

Г. Грошово-кредитна політика.

10. Який із напрямків економічної політики держави спрямований на створення суб'єктам господарювання найбільш сприятливих та рівноцінних умов забезпечення процесу простого відтворення основних виробничих і невикористаних фондів:

А. Грошово-кредитна політика;

Б. Політика інституційних перетворень;

В. Амортизаційна політика;

Г. Цінова політика.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.

2. Яковчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.

3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 16

СУТНІСТЬ ФІНАНСІВ В ЕКОНОМІЦІ ТА ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Сутність державних фінансів;
2. Сутність фінансів підприємств;
3. Становлення фінансової системи в Україні;
4. Вплив реформи децентралізації на структуру перерозподілу фінансів в Україні;
5. Охарактеризувати податкову систему України.

2. Виконання тестового завдання:

1. Які з перелічених фондів не належать до централізованих:
 - А. Пенсійний фонд;
 - Б. Державні цільові фонди соціального страхування;
 - В. Фонди заробітної плати;
 - Г. Державний і місцеві бюджети;
2. Які з перелічених фондів не належать до децентралізованих:
 - А. Оборотні фонди;
 - Б. Фонди заробітної плати;
 - В. Резервні фонди;
 - Г. Пенсійний фонд.
3. Яка функція фінансів полягає у забезпеченні кожного суб'єкта господарювання необхідними йому фінансовими ресурсами:
 - А. Розподільча;
 - Б. Фіскальна;

В. Контрольна;

Г. Регулююча.

4. Розподіл доданої вартості і формування основних доходів суб'єктів, що беруть участь в створенні ВВП називається:

А. Первинний розподіл;

Б. Вторинний розподіл;

В. Основний розподіл;

Г. Перерозподіл.

5. Яка функція фінансів покликана забезпечувати раціональне, цільове і ефективне використання фінансових ресурсів, ефективне управління грошовими і фінансовими потоками:

А. Розподільча;

Б. Фіскальна;

В. Контрольна;

Г. Регулююча.

6. Яка з перелічених ланок фінансової системи належить до сфери міжнародних фінансів:

А. Фінанси некомерційних установ і організацій;

Б. Фінанси транснаціональних компаній;

В. Фінанси комерційних підприємств і організацій усіх форм власності;

Г. Ринок золота та інших коштовних металів.

7. Сукупність фінансових заходів держави щодо регулювання витрат і доходів бюджету з метою цілеспрямованого впливу на обсяг національного виробництва на рівень безробіття та інфляції називається:

А. Структурна політика;

Б. Фіскальна політика;

В. Інституціональна політика;

Г. Галузева політика.

8. Політика, що застосовується для покращання економічної кон'юнктури шляхом стимулювання сукупного попиту та/або сукупної пропозиції називається:

- А. Політика фіскальної експансії;
- Б. Дискреційна фіскальна політика;
- В. Автоматична фіскальна політика;
- Г. Політика фіскальної рестрикції.

9. Яка функція фіскальної політики полягає у розподілі обмежених фінансових ресурсів з метою вирішення стратегічних і тактичних цілей державного регулювання економіки:

- А. Розподільча;
- Б. Регуляторна;
- В. Соціальна;
- Г. Алокаційна.

10. Державний борг, що відображає обсяги позичених ресурсів, які надійшли в розпорядження уряду країни називається:

- А. Державний гарантований борг;
- Б. Зовнішній державний борг;
- В. Державний прямий борг;
- Г. Внутрішній державний борг.

Навчальні матеріали та ресурси:

- 1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
- 2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.

3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 17

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Участь України в міжнародних торговельних організаціях;
2. Місце України в міжнародному поділі праці;
3. Структура зовнішньої торгівлі України;
4. Проблеми участі країни у міжнародній торгівлі;

2. Виконання тестового завдання:

1. Що із перерахованого не є показником відкритості економіки:
А. Валовий внутрішній продукт;
Б. Частка експорту та імпорту у валовому внутрішньому продукті (ВВП);
В. Інтенсивність міграції;
Г. Участь економіки країни в міжнародному русі капіталу.
2. Який із процесів веде до утворення цілісної економічної системи:
А. Спеціалізація;
Б. Кооперація;
В. Інтеграція;
Г. Диверсифікація.

3. На якому з рівнів інтеграції формуються організації, які складаються з цілісних економік держав, які розташовані на досить великому просторі:

- А. Макрорегіональному;
- Б. Макроекономічному;
- В. Мезорегіональному;
- Г. Мікроекономічному.

4. На якому з рівнів інтеграції члени об'єднання встановлюють єдиний тариф в торгівлі з третіми країнами:

- А. Зона преференційної торгівлі;
- Б. Зона вільної торгівлі;
- В. Митний союз;
- Г. Економічний і валютний союз.

5. На якому з рівнів інтеграції знімаються тарифи в торгівлі між членами об'єднання на всі товари і послуги, а в торгівлі з третіми країнами кожен член об'єднання здійснює власну тарифну політику:

- А. Зона преференційної торгівлі;
- Б. Зона вільної торгівлі;
- В. Митний союз;
- Г. Спільний ринок.

6. На якому з рівнів інтеграції лібералізується не тільки торгівля, а й рух факторів виробництва:

- А. Зона преференційної торгівлі;
- Б. Зона вільної торгівлі;
- В. Митний союз;
- Г. Спільний ринок.

7. Суспільний поділ виробництва між різними країнами, де кожна спеціалізується на виробництві певних товарів або послуг для експорту в інші країни це:

- А. Спеціалізація;
- Б. Концентрація;
- В. Диференціація;
- Г. Міжнародний поділ праці.

8. Організаційні форми участі країн у міжнародному поділі праці, за якої національна економіка формує виключно внутрішні економічні зв'язки та відмовляється вести міжнародну торгівлю:

- А. Політика автаркії;
- Б. Політика вільної торгівлі;
- В. Політика протекціонізму;
- Г. Політика меркантилізму.

9. Що із перерахованого не є критерієм систематизації міжнародного поділу праці:

- А. Кліматичні умови;
- Б. Запаси корисних копалин;
- В. Чисельність населення;
- Г. Віросповідання населення.

10. Митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію країни або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі її митної території без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності:

- А. Експорт;
- Б. Імпорт;
- В. Реекспорт;
- Г. Реімпорт.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 18

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

1. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Подолання голоду як глобальна проблема людства;
2. Подолання бідності як глобальна проблема людства;
3. Забезпечення миру як глобальна проблема людства;
4. Відповідальне споживання як глобальна проблема людства.

2. Виконання тестового завдання:

1. Єдина система, що має багаторівневу структуру і об'єднує економіки різних країн світу:
 - А. Макроекономіка;
 - Б. Національна економіка;
 - В. Глобальна економіка;
 - Г. Транснаціональна економіка.

2. Проблеми, пов'язані із впливом людини на природу в ході господарської діяльності суспільства, та зворотним впливом змінюваної природи на людину:

- А. Глобальні екологічні проблеми;
- Б. Глобальні природні проблеми;
- В. Глобальні географічні проблеми;
- Г. Глобальні господарські проблеми.

3. Розвиток, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби:

- А. Постійний розвиток;
- Б. Сталий розвиток;
- В. Інтенсивний розвиток;
- Г. Екстенсивний розвиток.

4. Завданням якої ЦСР є збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки:

- А. Подолання бідності;
- Б. Подолання голоду;
- В. Міцне здоров'я і благополуччя;
- Г. Гідна праця та економічне зростання.

5. Завданням якої ЦСР є забезпечити доступність житла:

- А. Подолання бідності;
- Б. Подолання голоду;
- В. Сталий розвиток міст і громад;
- Г. Гідна праця та економічне зростання.

6. Завданням якої ЦСР є знизити ресурсоємність економіки:

- А. Гідна праця та економічне зростання;
- Б. Подолання бідності;

В. Скорочення нерівності;

Г. Відповідальне споживання та виробництво.

7. Завданням якої ЦСР є обмежити викиди парникових газів в економіці:

А. Пом'якшення наслідків зміни клімату;

Б. Збереження морських ресурсів;

В. Захист та відновлення екосистем суші;

Г. Відповідальне споживання та виробництво.

8. Завданням якої ЦСР є забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпеченої частки населення:

А. Сталий розвиток міст і громад;

Б. Скорочення нерівності;

В. Подолання бідності;

Г. Гідна праця та економічне зростання.

9. Завданням якої ЦСР є забезпечити розширення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструктури:

А. Сталий розвиток міст і громад;

Б. Гідна праця та економічне зростання;

В. Промисловість, інновації та інфраструктура;

Г. Скорочення нерівності.

10. Завданням якої ЦСР є мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів:

А. Партнерство заради сталого розвитку;

Б. Мир, справедливість та сильні інститути;

В. Відповідальне споживання та виробництво;

Г. Сталий розвиток міст і громад.

Навчальні матеріали та ресурси:

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.

Теми рефератів:

1. Етапи розвитку економічної теорії: від класичних до сучасних підходів.
2. Внесок видатних економістів у формування економічної теорії.
3. Економічна теорія у контексті глобалізації.
4. Характеристика процесу суспільного виробництва в сучасних умовах.
5. Вплив соціально-економічних систем на результат суспільного виробництва.
6. Роль людського капіталу у формуванні результатів суспільного виробництва.
7. Розвиток капіталізму: від становлення до сучасності.
8. Змішані економічні системи: досвід країн з перехідною економікою.
9. Інновації у сучасних економічних системах: виклики та можливості.
10. Типи власності та їх вплив на економічний розвиток.
11. Вплив правового середовища на формування та захист власності.
12. Структура ринків: конкуренція та концентрація.
13. Роль держави у регулюванні ринкових відносин.
14. Міжнародні ринкові відносини та глобалізація.
15. Функції грошей у сучасному господарстві.
16. Історія грошей: від обміну товарів до криптовалют.
17. Грошові політики та їх вплив на економіку.
18. Цифрові гроші та перспективи їх використання.
19. Глобальні грошові системи та їх взаємодія.
20. Капітал як фактор виробництва: його роль та вплив на економічний розвиток.
21. Інвестиції та капіталовкладення: стратегії та ризики.
22. Капітал у цифрову епоху: вплив технологій на формування та використання капіталу.
23. Соціальний капітал: поняття, виміри та вплив на економічний розвиток.
24. Становлення та розвиток підприємництва в історії.
25. Мале підприємництво: ризики та можливості.
26. Стартапи та інноваційне підприємництво.
27. Корпоративне підприємництво: стратегії та виклики.
28. Соціальне підприємництво: концепція та вплив.
29. Види витрат виробництва та їх вплив на ефективність підприємства.

- 30.Методи обліку витрат виробництва: традиційні та сучасні підходи.
- 31.Оптимізація витрат виробництва: стратегії та інструменти.
- 32.Податкова політика та її вплив на витрати та прибуток підприємства.
- 33.Фактори, що впливають на рівень оплати праці.
- 34.Сучасні форми зайнятості: фріланс, тимчасова робота, дистанційна робота.
- 35.Гендерні аспекти праці та доходів: рівність та виклики.
- 36.Управлінські концепції та їх застосування в економіці.
- 37.Стратегічне управління: формулювання та виконання стратегії.
- 38.Функції та завдання управління в організаціях.
- 39.Управління людськими ресурсами: виклики та практики.
- 40.Структура національної економіки: галузі та сектори.
- 41.Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародний торгівельний оборот.
- 42.Функції центрального банку на макроекономічному рівні.
- 43.Макроекономічна стабільність та її важливість.
- 44.Бюджетна політика та її вплив на макроекономіку.
- 45.Причини та механізми виникнення економічних циклів.
- 46.Фінансові ринки та їхній вплив на макроекономічну нестабільність.
- 47.Інструменти фіскального регулювання та їх вплив на економіку.
- 48.Секторальне регулювання: приклади та вплив на конкретні галузі.
- 49.Міжнародні аспекти державного регулювання.
- 50.Державна підтримка та стимулювання інновацій та підприємництва.
- 51.Основні функції фінансів в економіці та їх вплив на розвиток.
- 52.Фінансова система та її ключові складові.
- 53.Фінансова стабільність та її зв'язок з фіскальною політикою.
- 54.Міжнародний торгівельний оборот та його структура.
- 55.Міжнародні економічні організації та їхні функції.
- 56.Міжнародний бізнес та стратегії міжнародної конкурентоспроможності.
- 57.Зміни клімату та їхній вплив на світовий економічний розвиток.
- 58.Нерівномірність економічного розвитку та його наслідки.
- 59.Проблеми бідності та соціальної нерівності у світі.
- 60.Кризи в економіці та їх вплив на світовий ринок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 412 с.
2. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л. Б. — Тернопіль: ТНТУ, 2022. — 88 с.
4. Гроші і кредит : підручник / В. Ю. Світлична ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 191 с.
5. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. – 516 с.: URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/51563>
6. Основи менеджменту. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент» освітньо-професійною програмою «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. Т. В. Лазоренко, С. О. Пермінова. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,36 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2021. – 166 с.
7. Дергалюк Б. В. Капіталізація інтелектуального капіталу як детермінанта структурної модернізації регіональної економіки. Херсон : Вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2019. 446 с.
8. А. Сміт. Дослідження про природу і причини багатства народів / пер. з англ. О. Васильєв, М. Межевікіна, А. Малівський. – К. : Наш формат, 2018. – 736 с.
9. Ф. Ліст. Національна система політичної економії / пер. з нім. Михайло Гавриш. – К. : Наш Формат, 2021. – 368 с.
10. Л. Ерхард. Добробут для всіх / пер. з нім. В. Сеника, А. Лапчак. – Київ : ТОВ «Велл Букс»; Інститут вільної економіки, 2023. – 368 с.

11. Дергалюк Б. В., Роздорожний А.М. Наукові підходи до поняття відтворення економічного потенціалу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. Вип. 3. С.58-63. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/2931>
12. Дергалюк Б. В. Роль інтелектуального капіталу для здійснення структурної модернізації регіональної економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. Вип. 5-6. С.17-20. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7064&i=2>
13. Дергалюк Б.В. Вплив цифрової трансформації на забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2023. Вип. 26. С. 65-68. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.26.2023.287057>
14. Popelo, O., Tulchynska, S., Kharchenko, Y., Dergaliuk, B., Khanin, S., Tkachenko, T. Systemic Approach to Assessing Sustainable Development of the Regions. *Journal of Environmental Management and Tourism, (Volume XII, Summer)*. 2021. № 3(51). Pp. 742-753. DOI: [https://doi.org/10.14505/jemt.12.3\(51\).13](https://doi.org/10.14505/jemt.12.3(51).13)
15. Цивільний кодекс України / Верховна Рада України, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>